

ESCOLA POMPEU FABRA
Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

PLA DE LECTURA DE CENTRE PLEC

ESCOLA POMPEU FABRA
SANT ADRIÀ DE BESÒS

1. JUSTIFICACIÓ

Llegir és viure molt més i molt millor!

Llegir no omple el meu temps, llegir omple i afegeix valor a la meua vida.

Emili Teixidor

La lectura s'entén avui com una destresa de caràcter transversal que impregna el desenvolupament curricular de totes les àrees. Constitueix un factor clau, donat el seu caràcter instrumental, per fer possible l'aprenentatge al llarg de tota la vida, en el marc d'una societat de la informació i del coneixement. I això és així en la mesura en què contribueix a la integració i adaptació de les persones a la societat, potencia el desenvolupament de les competències bàsiques i la construcció dels coneixements de les diferents àrees, que, com és sabut, s'articulen fonamentalment de forma lingüística i simbòlica.

El sistema educatiu no pot ser aliè a aquesta situació i per això cal que des dels centres s'estableixin unes línies bàsiques d'actuació, consensuades i assumides pel professorat dels diferents nivells i àrees, amb la finalitat de promoure una didàctica global, coherent i integradora de la competència lectora. Però més enllà d'una innovació didàctica de la lectura, en si mateixa necessària, considerem que la planificació compartida dels processos didàctics ha d'estendre's també a altres habilitats i competències estretament lligades a ella; especialment, al treball didàctic de l'escriptura i altres habilitats lingüístiques, al tractament de la informació i competència digital i a la competència per aprendre a aprendre.

Un mitjà idoni per abordar aquesta planificació de forma organitzada, adaptada al context i a les necessitats de cada centre escolar, és el disseny i aplicació d'un Pla de Lectura de Centre (PLEC), que sigui fruit de la cooperació i corresponsabilitat del professorat i que potenciï la integració curricular de la biblioteca escolar i la seva funció com a centre de recursos multimèdia. Més encara, considerem que el PLEC pot ser un instrument molt útil en el desenvolupament de totes les competències bàsiques i en la millora dels processos d'ensenyament i aprenentatge en general, si impulsa un canvi en les concepcions i pràctiques relacionades amb la lectura, escriptura i les habilitats per buscar, manejar i comunicar informació i transformar-la en coneixement.

Des de les possibilitats que s'obren amb l'actual marc legal, entenem el Pla de Lectura de Centre (PLEC) com un projecte d'intervenció educativa, integrat en el Projecte Educatiu, que persegueix el desenvolupament de la competència lectora i escriptora de l'alumnat, així com el foment de l'hàbit lector i el desenvolupament de la competència informacional, com a conseqüència d'una actuació planificada i coordinada dels processos didàctics.

Aquest pla d'actuació ha d'incloure principis generals i estratègies didàctiques que, des de la consideració de la lectura com a objecte i mitjà d'ensenyament i aprenentatge, impulsin el desenvolupament de les competències bàsiques i de les àrees curriculars. Així mateix, podrà recollir

actuacions globals que involucrin a cicles, etapes educatives o a tot el centre i aspectes sobre l'organització, funcionament i integració curricular de la biblioteca escolar, concebuda com a centre de recursos per a l'ensenyament i l'aprenentatge. Encara que des d'aquesta concepció, pot entendre's que el PLEC té una vinculació més intensa amb la competència en comunicació lingüística, el tractament de la informació i la competència digital i la competència per aprendre a aprendre, és evident que pot exercir la funció d'eix articulador del treball lector en el desenvolupament de les altres competències bàsiques.

2. OBJECTIUS GENERALS

- √¹ Aconseguir millorar la mecànica i comprensió lectora dels alumnes.
- √¹ Desenvolupar la competència comunicativa oral i escrita en totes les llengües de l'escola per comunicar-se amb els altres, per aprendre, per expressar les opinions i concepcions personals, apropiari-se i transmetre les riqueses culturals i satisfer les necessitats individuals i socials.
- √¹ Desenvolupar la competència en la llengua catalana com a vehicle de comunicació parlada o escrita, per a la construcció dels coneixements, per al desenvolupament personal i l'expressió, i per a la seva participació en les creacions culturals.
- √¹ Comprendre textos escrits que es donen en l'àmbit escolar i en el context social i cultural proper.
- √¹ Comprendre textos audiovisuals (publicitat, pel·lícules, informatius), dels mitjans de comunicació o de les tecnologies de la informació i la comunicació, i fer-ne una lectura crítica i creativa.
- √¹ Utilitzar adequadament la biblioteca, els mitjans de comunicació audiovisual i les tecnologies de la informació per obtenir, interpretar i valorar informacions i opinions diferents.
- √¹ Potenciar l'hàbit i el gust per la lectura.
- √¹ Utilitzar la lectura com a font de plaer i enriquiment personal i apropar-se a obres de la tradició literària.
- √¹ Crear una seqüenciació estandaritzada dels passos a seguir des de P3 fins a 6è en l'aprenentatge de la lectura.
- √¹ Implicar a les famílies per a què des de casa es col·labori, dintre del possible, amb els mestres.
- √¹ Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança amb la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües
- √¹ Proporcionar a tots els nens i nenes les competències que els permetin assegurar el seu desenvolupament personal i social.

3 LA COMPETÈNCIA LECTORA

La competència lectora consisteix a comprendre i emprar els textos escrits i a reflexionar-hi i implicar-s'hi per assolir els objectius propis, desenvolupar el coneixement i el potencial de cadascú i participar en la societat. (PISA, 2009)

√¹ Llegir serveix per satisfer una necessitat de comunicació. Cal dur els infants a descobrir que llegir no és només una obligació escolar. Per tant el mestre ha de motivar a la lectura plantejant-se la lectura en el context de situacions funcionals. Presentar la lectura i l'escriptura com un mateix fet comunicatiu. Seleccionar bé els textos que es proposen als alumnes per llegir. Ajudar als nens a adquirir l'hàbit de fer hipòtesis davant qualsevol lectura. Crear un entorn lector a l'aula i a l'escola per sentir el desig de llegir. Proposar lectures de tipologies textuais diverses. Projectar la lectura sobre la vida social, implicant a les famílies i fent ús de les biblioteques. La lectura també és plaer i cal motivar els alumnes per despertar-los el desig de llegir i opinar sobre allò que llegeixen.

OBJECTIUS:

Els objectius i accions que s'estan duent a terme a l'Escola Pompeu Fabra en relació a la lectura, i que són el punt de partida del PLEC són:

E.I	<ul style="list-style-type: none">√¹ Ampliar el camp visual√¹ Desenvolupar l'agudesia perceptiva visual√¹ Desenvolupar la memòria immediata√¹ Anar ampliant progressivament el vocabulari√¹ Iniciar la lectoescriptura de forma funcional, a partir dels noms dels companys/es, dels contes, de les celebracions i d'esdeveniments escolars i familiars. (P3/P4 lletra pal i P5 lligada final).√¹ Treballar diferents tipologies de text (llista, etiquetes, receptes, peus de foto, anuncis, contes...).√¹ Crear un ambient alfabetitzador a l'aula (passar llista, posar el temps, noms dels nens a les pertinences, llistes, menús...).√¹ Despertar interès per els llibres i tenir cura del seu maneig√¹ Participar de les activitats del foment de la lectura.√¹ Utilitzar la biblioteca d'aula i del centre.√¹ Mostrar interès per participar en situacions comunicatives
------------	---

<p>C.I</p>	<ul style="list-style-type: none"> √¹ Comprendre i reproduir alguns textos orals de tradició cultural i actuals valorant-losant i mostrant interès. √¹ Ampliar progressivament el camp visual √¹ Desenvolupar l'agudesa perceptiva visual per discriminar la forma de les paraules, per seguir les línies i passar d'una a l'altra sense ajuda dels dits. √¹ Llegir amb entonació, pauses i expressivitat √¹ Descobrir el gust per la lectura com a font de plaer i aprenentatge de diferents tipus de textos (contes, rimes, endevinalles...) (lletra lligada 1r impremta 2n). √¹ Anar desenvolupant la seva capacitat de comprensió √¹ Promoure la lectura silenciosa diària. √¹ Desenvolupar la lectoescriptura a través de textos diversos √¹ Treballar diferents tipologies textuals: carta, conte, refranys, rodolins, dites, endevinalles, instruccions, poemes... √¹ Introduir les normes ortogràfiques.
<p>C.M.</p>	<ul style="list-style-type: none"> √¹ Consolidar l'ortografia de base. √¹ Comprendre les lectures que encapçalen cada unitat. √¹ Comprendre i escriure textos de tipologia diversa: narració, diàleg, poesia, instruccions, descripció... √¹ Ampliar progressivament el camp visual √¹ Desenvolupar l'agudesa perceptiva visual per a discriminar bé la forma de les paraules i seguir les línies. √¹ Llegir oralment amb entonació, pauses i expressivitat √¹ Fomentar la lectura silenciosa diària. √¹ Gaudir amb la lectura de manera lúdica i recreativa √¹ Utilitzar la lectura per ampliar el vocabulari i millorar la comprensió i l'ortografia
<p>C.S.</p>	<ul style="list-style-type: none"> √¹ Comprendre totes les lectures que encapçalen cada unitat . √¹ Lectura mental i expressiva de textos de tipologies diverses: Descripció, narració, instruccions, diàleg, text explicatiu, text expositiu, poesia, còmics, notícies.... √¹ Ajudar a descobrir la lectura com una forma de plaer i diversió. √¹ Participar en iniciatives promogudes des d'altres institucions que animin a l'alumnat a llegir. √¹ Lectura silenciosa diària. √¹ Descobrir diferents gèneres literaris. √¹ Llegir amb fluïdesa i entonació adequada. √¹ Comprendre els textos llegits i ésser capaços de resumir-los coherentment. √¹ Perfeccionar la lectura: fluïdesa, comprensió, memòria, ortografia i gramàtica.

4. LA COMPETÈNCIA INFORMACIONAL

Entesa com a l'adquisició d'habilitats i destreses per localitzar, avaluar, usar i comunicar la informació de forma efectiva. És l'aprenentatge de la gestió del coneixement i implica totes les àrees i matèries del currículum.

També contempla els continguts clàssics de la formació d'usuaris de biblioteques.

En la competència informacional s'hi distingeixen tres àmbits:

- la cerca de la informació
- el tractament de la informació i
- la comunicació de la informació.

OBJECTIUS:

Els objectius d'aquest apartat estan en procés d'elaboració.

5. EL GUST PER LLEGIR

**Cada llibre busca el seu lector, i cada lector busca el seu llibre.
Un lector que s'avorreix, un lector perplex o decebut és un lector que encara no ha trobat el llibre que li convé.
Però aquest llibre existeix en algun lloc, esperant el seu lector.
I quan lector i llibre es troben, és fantàstic.**

(Beatrice Masini)

Quan parlem de gust per llegir (o hàbit lector) ens referim a l'adquisició d'un hàbit basat en el gaudi, a la formació del gust personal i al desig lector propi. El gust per llegir s'adquireix desenvolupant l'hàbit lector i fomentant la lectura sistemàtica en qualsevol suport, aprenent a reflexionar sobre el què s'ha llegit, sabent-ho explicar mitjançant evidències orals o escrites i sabent-ho compartir. El gust per llegir implica que s'hagi assolit un bon nivell de competència lectora, la possibilitat de fer una lectura en llibertat i que el centre promogui i faciliti contextos lectors.

L'adquisició d'hàbits de lectura requereix la col·laboració de totes les àrees curriculars i tenir cura de fer una planificació transversal, interdisciplinària i integradora de totes les parts que intervenen en l'educació.

OBJECTIUS:

- Assegurar el dret de tots els infants a aprendre a llegir.
- Progressar en l'hàbit lector de l'alumne.
- Potenciar la lectura com una font de plaer.
- Promoure l'estimació i el respecte pels llibres i el valor de la lectura.
- Estimular el coneixement de la literatura infantil i juvenil.
- Fomentar un entorn favorable envers la lectura dins l'àmbit familiar per afavorir l'hàbit lector de l'alumnat.
- Potenciar l'ús de la biblioteca d'aula, escolar i pública.
- Facilitar que mestres, famílies i personal no docent esdevinguin bons models lectors per a l'alumnat.

ESTRATÈGIES:

- **LECTURA AUTÒNOMA:** La creació d'un espai de lectura personal a l'escola dona l'oportunitat de llegir a tots els alumnes amb independència del seu context sociofamiliar. La lectura autònoma, extensiva, silenciosa, de gratificació immediata i d'elecció lliure és imprescindible per al desenvolupament de les competències lectores.

Orientacions per a la planificació de la lectura autònoma:

- √¹ **Un temps i un espai per llegir**
- √¹ **Un bon fons de llibres.**
- √¹ **Aprendre a triar**
- √¹ **Elaboració de bibliografies aconsellades**

- **LA LECTURA COMPARTIDA:** Compartir la lectura significa establir un trànsit des de la recepció individual fins a la recepció en l'interior d'una comunitat cultural que la interpreta i valora. En el cas de la literatura, a més, permet experimentar-ne la dimensió socialitzada, sentir-se part d'una comunitat de lectors amb referents i complicitats mútues. Compartir les obres amb els altres és important perquè fa possible beneficiar-se de la competència de tots per construir el sentit i obtenir el plaer d'entendre millor els llibres.

Orientacions per a la planificació de la lectura compartida:

- √¹ **Narració i lectura de textos per part del professorat.**
- √¹ **Lectures en veu alta i dramatització de textos per part de l'alumnat.**
- √¹ **Discussió compartida.**
- √¹ **Clubs de lectura.**
- √¹ **Blocs a l'entorn de la lectura.**
- √¹ **Padrins lectors.**
- √¹ **Participació en premis literaris i actes puntuals de foment de la lectura.**

- **LA LECTURA AL VOLTANT DE LES ÀREES CURRICULARS:** La lectura extensa de textos literaris o informatius pot expandir el seu lloc a l'escola a través de múltiples activitats que en permetin l'associació amb tots els aprenentatges curriculars. Els més immediats són els aprenentatges lingüístics. Els llibres s'ofereixen com un gran punt de partida per parlar o escriure sobre ells, a partir d'ells o segons ells, en activitats que interrelacionin la lectura, l'escriptura i la parla. Els avantatges poden estendre's als coneixements específics de les àrees curriculars a través de l'ús associat de textos informatius, així com també dels literaris. No cal pensar en lectures obligatòries. Poden ser textos puntuals, llegits o presentats pel docent o aportats pels alumnes; conjunts d'obres que formin un teló de fons mentre duren les activitats d'aprenentatges concrets, incorporats com a instruments de cultura a l'abast dels alumnes, perquè s'entretinguin fullejant-los, els serveixin com a suggeriment de format o de model en els seus escrits o els ajudin a entendre i relacionar coneixements tractats en àrees diferents.

Orientacions per a la planificació de la lectura al voltant de les àrees curriculars:

- √¹ **Textos i lots de llibres a l'entorn d'un autor, gènere o temàtica.**
- √¹ **Exposicions temporals.**
- √¹ **Elaboració i selecció de lots de bibliografia i altres suports.**

- **LA LECTURA GUIADA:** La lectura guiada ha estat sempre una responsabilitat de l'escola i la tasca que els docents han sentit com més pròpia. Les dues millores més urgents en aquest àmbit són d'una banda, la implicació del professorat de totes les àrees en la lectura de textos i llibres informatius. La lectura guiada demana una certa riquesa textual, ja que aquestes poques obres guiades han d'oferir possibilitats per l'aprenentatge i la construcció personal.

Orientacions per a la planificació de la lectura guiada:

- √¹ **Lectura col·lectiva d'obres literàries.**
- √¹ **Llibres de lectures per àrees.**
- √¹ **Lectures en diferents llengües.**
- √¹ **Programacions verticals de lectures diverses.**

6. RECURSOS:

√¹ Biblioteca escolar

- Disposem d'una biblioteca organitzada seguint els criteris d'una sala infantil de la biblioteca pública i catalogada informàticament amb el programa epèrgam.
- A més del mobiliari adequat (prestatgeries, taules, cadires, etc.) hi ha una zona infantil amb sofàs i coixins per a llegir i explicar contes.
- Dotada d'un fons actualitzat i adient a l'edat dels alumnes amb: llibres d'imaginació, de coneixements, obres de referència, revistes, vídeos, DVD,
- També disposa de llibres i revistes de temàtica educativa per als pares i mares de l'alumnat. I de materials en diversos suports per als mestres.
- Periòdicament s'hi fan exposicions temàtiques.
- Hi ha 3 ordinadors amb connexió a impressora i Internet, amb auriculars, escàner i lector òptic.
- Hi ha un horari fix per a les sessions d'animació a la lectura i formació d'usuaris i la resta d'hores està a disposició de les classes i del professorat.
- Compta, encara amb la dotació econòmica del PUNT EDU.

√¹ Biblioteca d'aula:

- Les classes d'educació infantil i de cicle inicial disposen d'una biblioteca d'aula, que s'organitza a partir de préstecs de la BE.

√¹ TIC:

- Dues aula d'informàtica dotada amb: 40 ordinadors, servidor, impressora, canó de projecció, escàner, DVD i equip de so.
- 25 Netbooks a disposició dels alumnes.
- Totes les aules tenen un ordinador amb connexió a Internet.
- Una aula per nivell disposa de pissarra digital i impressora.
- L'aula de música i de l'anglès, a més de l'ordinador, disposa d'un canó de projecció, DVD i equip de música.
- Tots els ordinadors de l'escola estan connectats en xarxa. Des de qualsevol ordinador, alumnes i mestres, poden accedir a les seves carpetes personals a través de les carpetes "alumnes" i mestres" del servidor central.
- L'escola també disposa de tres carros mòbils amb TV, vídeo i DVD per a ser utilitzats en qualsevol classe o altre espai del centre.

√¹ Biblioteca municipal

√¹ Centre de Recursos Pedagògic